

Nr 136.

Av herr **Bergqvist**, om åvägabringande av utredning och förslag rörande revision av lagen om reglering av prästerskapets avlöning.

Genom lag den 9 december 1910 förordnades om ny lönereglering för rikets prästerskap. De i denna lag fastställda grunder för prästerskapets avlöning skola för varje pastorat tillämpas under 20 ecklesiastikår, räknade från det, då förut fastställd lönereglering upphör att gälla. De präster, som i lagen avses, äro dels kyrkoherdar, komministrar och adjunkter i alla territoriella församlingar, med undantag av Karlsborgs församling, dels ock kontraktsprostarna i riket.

Beträffande kyrkoherdar och komministrar är lönen uppdelad dels i visst grundbelopp dels i fyllnadsbelopp med hänsyn till pastoratets folkmängd och areal i land. Där särskilda förhållanden råda, såsom synnerligen dyra levnadskostnader i orten eller prästerskapets skyldighet att duplicera eller med tjänstens skötande förenad synnerlig besvärlighet eller för prästerskapet eljest ökade utgifter, kan, där Konungen så prövar skäligt, det efter nämnda grunder beräknade lönebeloppet förhöjas för kyrkoherdebeställning med högst 1,000 kronor och för komministerbeställning med högst 750 kronor, dock att ersättning för skyldighet att duplicera ej må utgå med högre belopp än 600 kronor för duplikation varje predikodag och 300 kronor för duplikation varannan predikodag. I vissa fall kan även det efter de stadgade grunderna beräknade lönebeloppet vid löneregleringens fastställande minskas med visst belopp. För kyrkoherdes och komministers avlöning äro fastställda minimi- och maximibelopp. Minimibeloppet utgör för kyrkoherde 4,000 kronor och för komminister 2,500 kronor. Maximibeloppen äro för kyrkoherde 8,000 kronor och för kom-

minister 5,000 kronor. Även för domprost äro minimi- och maximibelopp fastställda. För några prästerliga beställningar äro vissa bestämda lönebelopp fastslagna.

För adjunkters avlöning finnas i lagen särskilda bestämmelser.

Vad kontraktsprostarna angår äger Konungen för dem fastställa arvode efter vissa grunder, fördelat i grundbelopp samt i fyllnadsbelopp efter pastoratens antal och kontraktets areal i land.

Den nya löneregleringslagen för prästerskapet grundar sig i huvudsak på det förslag, som prästlöneregleringskommittén på sin tid framlade. De grunder för avlöningen, som i denna lag äro fastställda, vila på en prisnivå beträffande levnadskostnaderna, som gällde före år 1906. Sedan dess har en oerhörd stegring, som ej på förhand kunde beräknas, inträtt på alla livsförnödenheter. När därför lagen nu skall tillämpas för fastställande av nya löneregleringar, visar det sig, att större delen av prästerskapet stannar på en lönenivå, som med nuvarande prisförhållanden måste anses stå under existensminimum.

Riksdagen har ock själv behjärtat prästerskapets nödställda läge ej blott genom att bevilja dyrtidstillägg utan jämväl tillfällig löneförbättring åt ordinarie präster i nyreglerade pastorat ävensom åt adjunkter och kontraktsprostar.

Den oerhörda stegring, som i avseende på alla prisförhållanden inträtt, gör det ovedersägligen till en nödvändighet, att lagen om reglering av prästerskapets avlöning underkastas revision i syfte att förbättra prästerskapets löneförhållanden. Vid årets riksdag föreligger en kunglig proposition, som bland annat innehåller förslag till ny definitiv lönereglering för befattningshavare vid statsdepartement och centrala ämbetsverk. I trontalet bebådas därjämte ny lönereglering för överrätterna, arméns och flottans personal, utrikesrepresentationen, tullstaten och fängvårdsstaten. Samma skäl, som påkalla ny lönereglering för alla dessa grupper av tjänstemän, förefinnas även för en revision av prästerskapets löner.

Att söka angiva några riktlinjer, efter vilka en ny lönereglering för prästerskapet borde genomföras, låter sig svårligen göra utan ett grundligt övervägande av frågan. Så mycket torde dock kunna sägas, att det vore önskvärt, om ett lönesystem kunde utfinnas, där lönerna icke vore fastställda till fixa belopp utan i någon mån vore glidande, så att de kunde anpassa sig till förändrade förhållanden. I den nuvarande löneregleringslagen är denna möjlighet ej på något sätt utnyttjad. Till och med fyllnadsbeloppet med hänsyn till folkmängden är fastslaget till visst belopp för hela

tjuguårsperioden, ehuru förhållandena i detta avseende kunna ändra sig högst betydligt under en sådan tidrymd.

Vid sidan av lagen om reglering av prästerskapets avlöning finnes en del andra lagar och förordningar, som stå i nära samband därmed, t. ex. »lag om emeritilöner för präster» m. fl. Vid en revision av prästlöneregleringslagen böra givetvis även dessa författningar underkastas revision.

Med anhållan att eventuellt få komplettera den motivering som här ovan framförts hemställes med hänvisning till det anförda,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning angående revision av lagen den 9 december 1910 om reglering av prästerskapets avlöning jämte i samband därmed stående författningar samt om framläggande för riksdagen av de förslag, vartill utredningen kan föranleda.

Stockholm den 21 januari 1921.

O. Bergqvist.